

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinci je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludna. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne št. vilke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročavne, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Federalizem.

I.

(Konec.)

Centralistična stranka je uže stara, ona ima svoje korenine globoko posebno blizu dvora; ona namerava vse ponemčiti, in išče le v tem, da napravi iz Avstrije narodno nemško državo, po centralizovanju podobno francoske ali italijanske, spas države.

Ali uprav ta nagib je osodopoln in nevaren, mej tem, ko bi bila Avstrija naj srečnejša država, da vsem svojim narodom napravi svetišča za narodni razvoj, za narodno omiko.

Da bi se bilo to uže davno zgodilo, koliko srečnejša bi bila Avstrija! Pravično ravnanje z raznimi nemškimi narodi velike Avstrije bi bilo pa tudi jako ugodno vplivalo na vse sorodne brate zunaj naše države. Prav naravno in samo po sebi bi bili Slovani v Rusiji in Prusiji in posebno južni Slovani, kateri so zunaj Avstrije, postali veliki in zanesljivi prijatelji Avstrije, katera bi imela na Jutrovem take simpatije, da bi želeli vsi tako srečni postati, kakor njih bratje v Avstriji.

Naši Nemci pa so prenapihneni, prevladoželjni, da bi se hoteli po prijateljske poti sporazumeti se svojimi nemškimi sodržavljanji. Prav zato pa so tudi vse pokvarili ne le v notranjem, temuč tudi na zunaj države. Kar je bilo le močnejših in odločnejših narodov, kakor Italijani in Ogri, otresli so se te nemške sile, ali Slovani se morajo še vedno kruto bojevati proti nasilju Nemcev, kateri zdaj z največo silo drvé proti njim, akoprem vedno pridigajo o svobodi.

Ti ljudje so učenci Machiavelljevi, pa ne v dobrem, ampak v slabem smislu. Ta imenitni pisatelj, ki je živel v 15. stoletju, svetuje v svoji knjigi «Il Principe» tako le:

Ako so države pridobljene poprej vajene bile živeti po lastnih postavah, morejo se obdržati na tri načine. — Prvi je, da se uničijo; drugi, da gre novi vladar tja bivat, tretji, da jim pusti da živé po svojih postavah, plačevaje mu letni davek, on pa vlada po malem številu pametnih mož, kateri mu imajo ohraniti to državo prijazno in udano; kajti bolje je, da si knez obdrži državo s pomočjo njenih sodržavljanov, nego pa po drugem načinu.

Po prvem načinu je delal marsikateri vladar v starem in srednjem veku, kasneje so tako ravnali Turki, in ljudstvo je znašlo pregovor, da ne raste več trava tam, kder so kedaj bili turški konjiki. V naših časih je kaj takega skoro nemogoče, le narodno uničiti nameravajo Nemci sploh vse Slovane, kolikor jim jih je na potu. V tem zmislu so uže davno delali in še danes bi radi delali naši nemški centralisti in se prav tako vedejo, kakor bi bili z mečem podjarmili vse nemške narode, ki so, kakor znano, vsi potem mirne pogodbe prišli pod habsburško monarhijo.

Nemške kronovine nemajo ne po zgodovinskem ne po naravnem pravu nič več pravic, nego druge in vsi se naj drže tretjega gori omenjenega nasveta, seveda primerno sedanjim okoliščinam in časom, dobro spominjaje se drugega Machiavelljevega izreka, da versko društvo ali pa država mnogo časa živi, treba jo je večkrat nazaj potegniti k njenemu začetku, to je zavrniti jo k principom, ki so jo rodili, kajti — pravi Macchiavelli — vsak začetek, ki je rodil sekto, ljudovlado ali kraljestvo, ima v sebi nekaj dobrega, ki jim je dalo življenje, veljavo in moč.

Ker se pa v teku časa vsako dobro shujša, mora poginoti tako telo, ako ne nastopi kak dogodek, ki ga nazaj potegne k njegovemu začetku,

to pa zopet oživi, ponovi in pomladi te sekto in države, isti dogodek nastopi ali po kakej zunanji naključbi, ali pa po notranji modrosti. Tako je sodil najbistroumnejši pisatelj srednjega veka o državnih vedah. Po njegovih učbah pa moremo soditi glede Avstrije tako le: Živenje, veljavo in moč so dale Avstriji pogodbe, katere je v prejšnjih stoletjih sklenola habsburška rodbina z deželami. Karol VI., oče slavne Marije Terezije, je v prvi polovici 18. stoletja to podlago ponovil in s tem vse dele države tako oživil, da so avstrijski narodi prestol Marije Terezije, ki je bil močno napadan, rešili propada in Avstrijo oteli razkosanja.

Ker pa imajo te pogodbe toliko moči, naj se v svojem bistvu ohranijo; ker pa so časi rodili drugo, jako živo moč, namreč narodnostno prasanje, naj se te pogodbe od obeh strani na poprejšnji podlagi, živemu čutu narodnostnemu in potrebam državne centralne moči na ljubo prenarade, kakor se je to uže večkrat nameravalo.

Stan Avstrije zahteva to in potreba po notranjem miru je najnujnejša. Ako pa osobito Nemce denes pogledamo, vidimo, da so od leta 1848. sem vse pozabili in se gledé Avstrije prav nič ne naučili. Strune so pri nas jako napete, nekateri časopisi celó prorokujejo hude boje mej uarodi. Ali nam se ne zdi ta stvar tako nevarna.

Avstrijski narodi, vladnoča hiša in domači domoljubni državniki so dobili dosti skušenj in poduka, zato se je nadejati, da se nikoli več ne pusté na nevarno pot posilstev. — Centralistična velikonemška stranka je do čistega dokazala svojo nezmožnost v finančnih, v narodno-gospodarskih in političnih zadevah; pokazala je tudi neomejeno sebičnost in nič domoljubja.

Odklenkalo jim je in v kratkem

v državnem zboru zopet enkrat sijajno pokažejo, da so piškava in nevarna njih načela. Le s tem, da se dežele in narodi mej seboj in s krono porazumejo, vidimo konec nevarnih preprirov in svobodno pa mogočno Avstrijo; in uprav zato smo federalisti.

Narodne razmere koroških Slovencev.

(Dalje.)

Šole toraj po Koroškem so osnovane nepedagogično in nezakonito, ter §. 6. deželne šolske postave se krivo razlaga. Videč te neznosne nezakonitosti obrnole se je mnogo občin s prošnjami na višjo šolsko oblast, naj bi se poduk vsaj prva leta predaval slovensko tako, da se otroci morajo v lastnem jeziku vsaj moliti, brati, pisati in računati naučiti, kar pa nič ni izdalo niti ne izda.

Popolnoma nemške šole torej mej popolnoma slovenskim prebivalstvom temu nobene koristi, ampak škodo donajajo; one ne dosežajo namena, za koji so osnovane, ampak pokončavajo v otrocih še ono veselje do učenja, koje more človek in vzlasti mladi človek imeti le, ako v šoli rabi knjige, pisane v lastnem jeziku, kot samo umljenem; one so v nasprotju s 19 §. ustanovnih zakonov, ki zatrjuje vsem narodnostim prosto gojenje lastnega jezika; dušno moré otroka, ker, zabijajoč mu v glavo besede za ta ali oni pojem ali stvar, za koje ima vedno pripravljen domač lep izraz, utrudijo ga slednjič in mu vcepijo neko mrzenje do vsega, kar je šolskega. Ni čuda zato, že je ona deklica šolskemu nadzorniku g. Gubancu, kateri jo je, ko je lepo prebrala nekaj iz nemškega herila, poprašal, naj mu pove z drugimi besedami, kaj je brala, odgovorila: Nisem zastopila! Učenci se nauče morda gladko brati in nepogrešno nemško pisati, ali razumejo ne «un acca» — kakor bi rekel Lah: klepetajo le. Se li ne zove to kanibalska učna metoda?

Tudi kršanski nauk, ki je vendar eden najpoglavitejših predmetov na ljudskej

PODLISTEK.

Urvaši.

Indijska drama Kálidásova.

Na slovenski jezik preložil dr. Karol Glaser.

(Dalje.)

Kraljica (pristopivši)

Zmaguj, kralj, zmaguj!

Zmaguj, kralj, zmaguj!

Vidušaka.

Dobro došla, kraljica!

Kralj.

Pozdravljam te. (Prime jo za roko in jo vede k sedežu).

Urvaši.

Po pravici se imenuje kraljica; po svojem dostojanstvu nikakor ne zaostaja za Sačijo.

Čitralekhá.

Zelo je lepa; tebe ne slepi za ist.

Kraljica.

Zarad svojega soproga imam posebno zaobljubo izvršiti; oprosti, da te za trenotek motim.

Kralj.

Ne govori tako; tvoja navzočnost je meni milost, pa ne motenje.

Vidušaka.

Tacega motenja si mnogo želim, ki mi donaja daril.

Kralj.

Nipuniká, kako se imenuje kraljičina zaobljuba?

Kraljica (se ozre na Nipunikó).

Nipuniká.

«Sprava z ljubimcem» se imenuje.

Kralj (oziraje se na kraljico).

Brez vzroka zdaj po tej zaobljubi

Telo slabiš, ki silno nežno je.

Podložnika pomirjaš, ki pa sam

Srčno že i se spraviš s teboj.

Urvaši.

Prav močno jo spoštuje.

Čitralekhá.

Nespametna, zelo uljuden je omikan

mož, če njegovo srcé gori za drugo.

Kraljica.

V tem se uže kaže moje zaobljube

moč da kralj tako žaluje zarad mene.

Vidušaka.

Ne odgovori ničesar; ne spodobilo

bi se, prijazno besedo odbiti.

Kraljica.

Služabnice, donajajte darove, da morem

lunine žarke počastiti, ki padajo na biserni grad.

Indrova žena.

Spremlstvo.

Kraljica, tukaj so dišave, cvetice itd

Kraljica.

Dajte je sem. (Časti lunine žarke z cveticami in drugimi rečmi). V darilo prinesite, deklice, brahmancu pogače.

Spremlstvo.

Kakor ti zapoveduješ, kraljica. Častiti

Manavaka, vzemi te pogače

Vidušaka (vzemiš pogačo s skledo vred).

Kraljico naj bogovi blagoslovijo; njena

zaobljuba naj jej donaja mnogo sadú.

Kraljica.

Soprog, hodi,

Kralj.

Pridem.

Kraljica

(počasti kralja in se mu z sklenenimi rokami naklanja).

Mesec in Rohinijo kličem za priče,

da te, dragi soprog odpuščanja prosim;

kterakoli deva je draga tvojemu srcu in

kterakoli se s teboj družiti želi, uživajta

svobodno mejsobno ljubav, to vama drage

volje dovoljujem in vaju zagotavljam, da

bom z vsako prijazno občevala.

Urvaši.

Ne vem, kako mi je razumeti njene

besede; pa vendar se ohrabruje moje srcé

Čitralekhá.

Blaga in zvesta kraljica ti dovoljuje,

da morš brez zaprek občevati z ljubljanim kraljem.

Vidušaka.

(Glasno) Ali se brigaš za kralja?

Kraljica.

Norec, pripravljena sem odpovedati se lastnej sreči, da le njega osrečim, iz tega moreš soditi, ga li ljubim, ali ne.

Kralj.

Ti moreš drugemu me podariti,

V verige suženske me ukovati,

Nikakor ne ravnaj s teboj takó,

Kot, bojazljiva, si predstavljáš ti.

Kraljica.

Naj bo to kakor hoče; opravila sem

zaobljubo, da se spravim z dragim; ho-

dite tedaj, deklice!

Kralj.

Če si koga pomirila, ne smeš ga za-

pustiti tako hitro.

Kraljica.

Nikol še nisem zaobljube prelomila.

(Kraljica s spremlstvom odbaja).

Urvaši.

Kralj ljubi kraljico, pa vendar srcé

moje hrepeni po njem.

Čitralekhá.

Kako bi to tudi mogla, ker tako trdno

upaš.

Kralj (pristopivši k sedežu).

Prijatelj, je kraljica uže daleč?

Vidušaka.

Govori brez ovinkov. Mislila je, da si

neizlečljiv, in je bežala, kakor zdravnik

od človeka, kateremu ni več pomagati.

(Dalje prih.)

šoli (kakor tudi v drugih), ne prinaša onega sadu, kojega bi moral, ker tudi temu take šole napravljajo neizmerne težkoče. Slovenski katekizem otroci ne vedo čitati, nemškega pa ne umejo; in vendar treba ta imenitni predmet dobro razumeti. Kateheti morajo zategadelj učencem le ustno ga pripovedovati in razlagati, s čemur se gotovo ne dostigne onega vspeha, kateri bi bil mogoč, ako bi se otroci po šolskem katehetovem razlaganju i doma na katekizmu kaj učili in razlagano ponavljali. Da, čestokrat so primorani isti kateheti svoje učence učiti slovensko brati, začeni z ABC, samo da jim je mogoče potem nauk s pomočjo slovenščine uspešno nadaljevati.

Slovenski otroci, sinovi očetov šolo zdrževajočih, smatrani so toraj za vagabunde, pastirje čitanja nevedne, ker le takim se katoliški nauk ustmeno prodava, da ga kaj umejo! Ubogi otroci! in žal denarja, ki se za tako po nepotrebnem zameta! Ne-bi morda imele boljšega vspeha one šole, jedno ali dvorazrednice, kakoršne so še sem ter tja po Istri in drugod, v kojih podučuje domači duhoven sam. Združene so z veliko manjšimi troški in v njih se otroci vsaj slovensko pisati, brati, računati in krščanskega nauka nauče. Gotovo bi bilo mnogo večje koristi, nego te tako drage, nevarne (za narodnost) in brezvspešne.

Iz teh vzrokov so tudi isti kateheti mnogokrat višje šolsko oblast prosili, naj bi se v šole vsaj toliko slovenskega uvedlo, da se otroci nauče katekizem brati in ga rabiti.

Tako prošnja je poslala 19 junija l. 1878, 97 katehetov, naj bi se zboljšalo to žalostno stanje ter dovolilo, da bi se v teh šolah nekoliko več slovenskega podučevalo, ali tudi ta je bila odbita celó na rekurs knezo-škofijskega ordinarjata. Vse prošnje toraj nič ne izdajo, vse je zahman in ubogi slovenski Korošec zdi huje pod to nemško móro, od katere mu ni dosedaj nikdo hotel pomoči.

Niti krščanskega nauka ne dopusté, da se Slovenec navadi v svojem jeziku, ampak tudi tega mu ponujajo in silijo v tujej nemščini. Oh, kako grozno se greši proti ustavnim zakonom!

Kako sovražni so zagrizli Nemci slovenskemu jeziku v šolah, dokazuje nam prošnja župnika in kateheta Vidovica v Vratih, beluškem šolskem okraju, koja je sedaj še v obravnavi. Človek bi ne verjel, ako bi črno na belem ne videl, da se tako teptajo pravice miroljubnih Slovencev, to je skoraj neumestno. Spredaj omenjenemu g. katehetu predbacujejo se celó »druge tendence«, koje ga vidno žalijo in bi žalile vsacega ne samo rodoljuba, temveč i vsakega človekoljuba, kojemu se smilijo ubožni otroci, ker ne morejo se naučiti kršćanskih resnic, razlaganih v lastnem jeziku.

Niso n kake posebne težnje, ako se kdo poteguje za ubogo kmetisko deco, naj bi se učila vsaj Boga spoznati in moliti v njenem jeziku, ampak gorka ljubezen, prava krščanska ljubezen je to, ki napolnjuje blaga srce človeku — kajti komu se v srce ne smilijo ti otroci, ki iz šole pridejo nevednejši nego so šli, ker pozabili so še ono malo molitve in nauka, kojega so poprej od starišev prejeli? In koga ne bi jezilo, da mu, ako se za take ubožce potegne, spodtikajo posebne tendence? Vsaj se ne praša za drugo, nego zato, kar nam gre po državnih zakonih!

Ni nam treba povedati, da se tem potem gubi v ljudstvu še celó ista katoliška vera, katerej je bilo od davnih časov sem vedno zvesto udano. Posebe nam tudi ni treba povdarjati nezadovoljnosti, otrplosti in nekake obupnosti, ki nadvlada nad takim zatiranim narodom, ki namesto napredovati z drugimi vrel, vedno zaostaje na polju omike ter je sodežlano- nom še v zasmeih in grdenje. Razmere po slovenskih pokrajinah so sploh tužne, ali enakega zatiranja kakor na Koroškem ni nikjer: ono je neznosno!

Opirajoč se na kriva razlaganja šolske postave, zabranjujejo vedno dalje Nemci slavenske šole ter delajo, da slovenska raja hira in nazadnje vsiljuje jej svoj jezik.

To so pravi »Kulturträger-ji«!

Ljubomir.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naši ministri imajo zadnje dni vsak dan skupno posvetovanje, da določijo predloge, ki se podadé v razpravo prihodnjemu državnemu zboru.

V *državnem proračunu*, kateri predloži finančni minister Dunajevski državnemu zboru za leto 1886, ne bo le več nobenega primanjkljaja, ako je resnica, kar se piše z Dunaja raznim časnikom. Neverjetno to ni, ker se je finančno stanje v zadnjih letih leto za letom boljšalo ter je bil zadnji primanjkljaj že jako majhen.

Bosniško-Hercegovinsko deputacijo, ki pride v Požego prosit cesarja, naj se Bosna in Hercegovina zruži z Avstrijsko-Ogersko, vodil bo vladni svetnik Kosta Hörmann, v deputaciji bodo sarajevski mestni župan z vsemi mestnimi svetovalci in mestnimi dostojanstveniki, potem zastopniki vseh bosniških okrožnih glavarstev, skupaj 250 oseb. Tudi iz Hercegovine pride 12. tega meseca v Požego velika deputacija, ki se napoti iz Mostara v Sarajevo, kder se združi z bosniško deputacijo.

Vnanje dežele.

Italijanska vlada je strašno brezobzirna nasproti Avstriji. Prepovedala je uvožnjo poštnih zavitkov iz Avstrije na otoka Sicilijo in Sardinijo, da se kolera tja ne zatrosi. Enako prepoved je dala tudi lansko leto, kakor da bi kolera razsajala v Avstriji, ne pa v Italiji. To je uže več, nego nagajivost, prijateljstva vsaj ne razodeva.

Mej Rumunji in Bolgariji je vstal mejni prepir. Bolgari so namreč na nekem kraju postavili mitnico in razpostavili straže, Rumunci pa so zahtevali, naj se umakne in mitnico podi, ker stoji na rumunski zemlji in ker Bolgari tega niso hoteli storiti, zasedel je rumunski vojaški oddelek dotično ozemlje. Prepir se utegne brez posebnih nastopkov rešiti, ker je rumunska vlada nasvetovala, naj se brez odloga sestavi mešana komisija, ki konečno določi mejo obeh držav.

Ruski car je z svojo obiteljjo 6. t. m. prišel v Kodanj.

O *afganskem praljanju* se je izjavil Churchill v Sheffieldu, da Dufferin in Ridgway pripoznavata, da je meja, katero je Rusija priporočila, taka, da angleškimi dolžnostim proti afganskemu emirju popolnoma ugaja. Tudi ni izključeno upanje, da se z Rusijo dosežejo taki uveti, ki podadé sedanjemu stanju v srednji Aziji nekako trajnost.

Nemško španjski razpor zaradi karolinških otokov se je silno poostiril. Imamo o tem ta-le zelo ozbiljna poročila: 5. t. m. je dobila španjska vlada oficijelno brzojavno poročilo s filipinskih otokov, da se je španjski parnik »Manilla« pripravil, da zasede otok Jap; mej tem pa je priplula nemška kanonica in ob 7 uri zvečer izkrcala vojake na otok. Vojaki so razvili nemški prapor ter posedli otok v imenu nemške države. Poveljniki španjskih vojnih la tuj so zoper to protestirali. Ta vest je v Madridu zbudila strašen srd na Nemčijo. Vслед tega se je španjski kralj naglo vrnil v Madrid, kder je ljudstvo tako razburjeno, da je na večer drlo v velikih tropah pred palačo nemškega poslanca, razbilo okna, odtrgalo in raztrgalo nemški prapor; potem se je množica valila pred palačo ministerskega načelnika ter zahtevala, naj se Nemčiji napové vojna. Množica je vedno rastla ter vso noč razsajala, okoli 6000 oseb se je pomikalo po ulicah z špajskimi prapori in klici; Smrt Nemcem! Živela Španija! Govori se, da se ustanovi ministerstvo za narodno brambo. Častniki treh španjskih parnikov, ki so zapustili otok Jap, bili so ostavljeni. — Drugo jutro je množica javno pred »Puerta del sol« sezgala nemški grb in drog napravora me klicanjem: Smrt Nemeem! »Nazadnje se je dal ukaz vojakom, naj red naredé in ti so zasedli Puerta del sol in sosednje ulice; ljudstvo se je polagoma razšlo s klici: Živela vojska!»

Pred palačo nemškega poslanca so postavili 50 žandarmov, da ga varujejo tegote ljudstva; vsi liberalni časniki strogo zahtevajo, naj se Nemčiji napové vojna. — 7. t. m. je bil ministerski svet pod

kraljevim načelništvom. Ministerski načelnik je pri tej priliki izjavil, da z Nemčijo ne more več občevati, ako Nemci ne zapusté karolinških otokov i Španjci pravijo, da jim je ljubše vojna od tolicege ponižanja, zadoščenje se Nemčiji ne more nikako dati. Večina in opozicija državnega zbora ponujati vladi moralčno podporo. Dva parnika sta odplula v Jap z nalogo, da ta otok vzameta Nemčiji z orožjem. Španjska vlada je svojemu poslancu v Berlinu naročila, da na prvi poklic zahteva potni list in Berlin zapusti; vlada hoče energično postopati. Vendar je vlada poslala vsem deželnim namestnikom ukaz, naj izgrede, kakoršni so bili v Saragosi in Valenciji, zabranja, in izgredeki sodiščem izroča. Kralj pa se je v ministerskem svetu izrekel zoper vsako pre nagljenje in zoper pretrganje diplomatske zveze. Priporoča se tudi, naj se vsa zadeva izroči v razsodbo belgiškemu kralju, ali pa avstrijskemu cesarju. Iz vsega se vidi, da Španija ne odjenja, ako Nemci ne zapusté Japa, ali se pa Bismark tako poniža, da v to dovoli? Nemogoče to sicer ni, ali malo je verjetno, ker Bismark je trdovraten, železen mož.

Francoska vlada, kakor poročajo francoski časniki, ne bo se vtikala v nemško-španjski razpor, ker nema zato nobenega vzroka. Freycinet je priporočil francoskemu poslancu na španjskem dvoru, naj bode jako previden.

V *Sudanu*, kakor se piše iz Suakima, vlada zdaj mir, a ta mir, kakor kažejo znamenja, ne bode dolgo trajal in potem se začne prav puščavniški vihar. Pisma iz Kartuma namreč poročajo, da se sudanski emirji niso mogli zjediniti o plenu, kateri je zapustil krivi prorok in da so vled tega poslali ulemo Mahomed El-Muri s pismom h glasovitemu š-jku Senusi na Tripolitansko ter ga povabili, naj se postavi on na njihovo čelo. Ako pa ne bi njegova volja bila, pustiti Bogu posvečeno življenje in v roke vzeti žezlo in meč, naj vsaj za nekoliko časa pride v Kartum, da tam izreče svoje menenje, kdo mej vojškodnji je najvredniši, stopiti na njegovo mesto. Pismu so priložili tudi velik dar v novcih. Omenjeni emirji so časno postavili poseben odbor iz dvanajst ulem, kateremu je načelnik kartumski mufti, Zadiq Galim, in kateremu so zaupali vodstvo vseh verskih zadev. Tudi so emirji spustili iz omdurmanskega tabora 3000 mož, da obdelajo polja, odpuščenec so morali svoje orožje v taboru pustiti.

V *Cimbebasiji* v južni Afriki so bili umorjeni 103 misijonarji in več drugih Evropevc.

V *severni Ameriki* je 4. t. m. vstal mej ameriškimi in kitajskimi delavci v premogiščih Rocksprings in Wyoming velik boj. Ameriškimi delavci so se namreč delu odpovedali ter zahtevali več plačo. Vслед tega so lastniki vdinjali kitajske delavci, ali domači delavci so jih s puškami napadli, 15 jih usmrtili, 80 hiš požgali in 500 jih v gore zapodili. — Boj mej kitajskimi in delavci izobraženih narodov bode še velikanski in vse kaže, da zmorejo prvi. Kitajec je marljiv kakor mravlja, za delo jako sposoben i neskončno zmeren, njemu je za južino zadosti perišče riži, zato dela tudi za tako nizko dnino, da bi drug delavec ob njej ne mogel živeti. Kitajskim delavcem so se skoraj po vseh indijskih otocih morali umaknoli drugi delavci in zdaj izpodirivajo tudi uže v Ameriki ameriškanske delavce.

DOPISI.

Iz tržaške okolice, 7. septembra 1885. Kot opazovalcu vseh dobrih in slabih navad v naši okolici mi ni dalo miru, da ne bi bil stopil zadnje nedeljo v Barkovlje, kder so imeli svoj narodni ples »šagro«. Vse je prav lepo bilo opravljeno, vse okrašeno z zastavami in tam v sredi si videl 3 krepke mladeniče v narodnej noži z odličnimi klobuki. Veselje človeku srce navdaja, ko vidi to lepo narodno nošo.

Okoličani! Zakaj ste je zapustili? Ali imate tako malo občutka za svoje šege! Vsak narod se drži svojega in kakor so se njega pradedi nosili, tako se oblači vnuk. Vi bi ne imeli svoje krasne noše, ki je najkrasnejša v vsej Avstriji, opustiti in morali bi jo zopet uvesti. Plesalcev in plesalk ni manjkalo, to se samo ob sebi vé.

Godba je primerno dobro igrala, samo na intonacijo instrumentov bi morali godci bolj paziti, ker je bil včasih tu, ali tam kak glas više, no za nas, ki imamo večinoma kosmata ušesa, je bilo uže še dobro. Pa upajmo, da se bodo godci pridno vadili in drugée bolje igrali. Za sedaj pa jim moramo dovolj pridnosti priznati. Nekaj sem pogrešal, za kar mi je tudi najbolj srce težko in mi tudi dalo povod, da sem prijel za pero in brez usmiljenja bodem po takih udrilal, ki so krivi, da se to ne izvrši v tem smislu, kakor bi se moralo. Pogrešal sem namreč slovenskega petja. Res, da so malobrojni pevci barkovljanskega zbora skušali pevati slovenske pesni, ali ker jim je manjkalo vodje — prevpili so jih tulečli glasi i odjenjati so morali, ter prepustili prostor »Barchetta pendere« in »Ti sei più bella«.

Sramota Vam, mladeniči, ki niste tolikanj zavedni, da bi spoznali svoje za boljše od tujega. Žalosten in potit sem odšel s plešišča proti domu z nekakim grenkim prepričanjem, da smo še zelo za družimi.

No, pa to neustraši mene in tudi naših voditeljev ne, ker vendar se bode počasi skrbelo, da se ta golazen iztrebi in da se nadomesti z popolnoma poštenimi mladeniči, ki jim bode na mar naš jezik in tudi naše stare šege in noše.

Upam, da se drugo leto v Barkovlju ne bode čulo več to svinjsko kruljenje, ampak lepo slovensko ubrano petje, ki ima kaj pomena, ne pa one laške kvantarske pesni, ki so brez vse morale in brez vsega občutka.

Tržaška okolica, 7. septembra. Pred malo časom čitali smo v »Edinosti«, da je Barkovljanski »Untergouverner« na rojstveni dan NjH. Vel. cesarja razobesil avstrijsko zastavo nad stanovanjem. Nekateri ljudje so se čudili temu kapovilnemu ravnanju. A kdor pozna natančno razmere, ki vladajo mej imenovanim človekom in Barkovljanskimi prebivalci — izimši par »cikorjaško« dišečih ljudi — ne bode se ovemu kapovilnemu ravnanju nikakor čudil.

»Vox populi, vox Dei« — pravi starodavni rimski pregovor, in tega pregovora se je kapovila domislil, predno je avstrijsko zastavo razobesil. »Ljudski glas — je božji glas«, in tega »ljudskega« (Barkovljanskega) glasu še je kapovila hal. Bal se je morebiti demonstracije vseh pravih Barkovljanov i katero bi Barkovljansko ljudstvo morebiti istinoto proti njemu napravilo — ko nebi vsaj avstrijske zastave na rojstveni dan našega cesarja na svojem stanovanju razobesil. In znano je, da so se v Barkovljah uže velike demonstracije napravile proti temu boremu človeku. Da pa ni kapovila avstrijske zastave z »največjo avstrijsko naukušnostjo« razobesil, pokazal je nekda s tem, da je pod imenovano zastavo z dvema svojima somišljenicema govoril o »silnih močeh«, »neke velike« vojne ladije, »nekega bližnjega« kraljestva.

Naj pa kapovila dela, kar hoče, čuta pravih Barkovljanov si ne pridobi nikoli, oni bodo bili vojno proti njemu, dokler ga ne poženo nazaj v njegovo domovino — poitaljančeni del istrske Čičarije. A kapovilno ravnanje mora se uže nespametno, kruto, da celó »kanibalsko« imenovati. Pred nekaj meseci namreč je zabilil nekemu poštememu Barkovljanskemu ribiču v neke gostilni — kder nema on čisto nič opraviti celó v stranišče iti!

Tudi nekemu Barkovljanskemu pevcu je zabilil pred časom v šolskem poslojpu, kder se uče pevci cerkvene pesmi i kder je tudi kapovilno stanovanje, »na stran« iti. Ni čuda tedaj, da se proti temu krutemu, neomikanemu i lahonkemu človeku v Barkovljah demonstracije delajo.

Zulufakri so kruti ljudje, a ne verujem, da bi vaški načelniki teh krutih ljudi »tako kruti« bili, da ne bi dovolili »na stran« hoditi svojim sovaščanom!

Ko je pred časom neki človek prišel h kapovili, naj mu ta naredi certifikat radi prevažanja živine, rekel mu je gouverner: »Jaz nisem zato, da bi delal certifikate, ampak zato, da devam ljudi v zapor«. — Proti svojim somišljenikom i izusti se ono človeče mnogokrat: »Si rangiero ben mi, quel porchi di shiavi« (namreč domače vaščane).

Ne bodem ti mnogo odgovarjal na to, bore kapovila! Povedati ti moram pa v v malo boljše; italijanščini, nego jo ti govoriš, da »sotto Sua Maestà l'Imperatore d'Autria non esistono schiavi«.

Kakor ne morejo na magistratu zadnje volitve v državni zbor pozabiti, tako je ne more i imeuovani kapovila pozabiti. Proti spoštovanemu našemu Nabergoju vedno brusil jezik. Ko je pred časom neki ubog Barkovljan k njemu prišel, naj mu naredi ubožni list, da doboe brezplačno zdravnik za svojega bolnega otroka, pričel mu je kapovila o politiki govoriti. Hotel mu ni celo ubožnega lista narediti, češ da je pri volitvi z Nabergojem držal. A te dni je šel imenovani ubogi Barkovljan zopet k njemu z enakim namenom. A zopet mu je pričel kapovila o politiki govoriti, ter govoriti proti g. Nabergoju. Jezil se je nad domačim ljudstvom, češ da z magi-

Grobarji namreč v tem slučaju tako dolgo rijejo pod natakneni kolček, dokler ne pade na zemljo ter potem napiše mrhovino zagrebejo.

Vprašati bi utegnel, dragi bralec, zakaj vse to grobarji delajo. O igovarjam ti, da preskrbujejo s tem dovoljen hrane svojim potomcem. Po končanem delu zležejo namreč samice kakih 30 jajček na zakopano mrhovino.

Hrošče-grobarje zatirati, ni pametno, zakaj oni so nam koristni, ker nam zagrebajo mrhovino, ki nam je iz dveh ozirov škodljiva. Prvič nam namreč mrhovina kuži zrak, drugič se v njej razvija tako zvani mrliški strup, ki utegne postati časih jako nevaren človeškemu zdravju. Ako namreč mrhovina na zemlji nezagrnjena leži, zbirajose na njej muhe in drugi mrčesi ter srčejo iz nje mrliški strup. Če te potem taka muha, tak mrčes piči, lahko ti kri zastrupi. Spominam se dobro, da je pred leti neko ženo v Gorici muha pičila v lice. Lice jej začne bolj in bolj otekati, nesrečnico odvedejo v bolnišnico, kjer vsled silnih bolečin umre.

Zagrebatje torej, dragi rojaki mrhovino, ter ne preganjajte hrošče-grobarjev. Gradimir.

Gospodarska zadruga v Materiji za sod. okraj Podgrad je potrjena vsled odloka visokega namestništva v Trstu dne 21. avgusta t. l. št. 11470 in povabljeni so vsi gospodarji občin Jelšane, Podgrad in Materija, da se udeležijo te mnogokoristne zadruge z mnogobrojnim pristopom. Pristopi lahko vsakdo, ako se peča z obdelovanjem lastnega zemljišča in ako želi pristopiti, naj se oglasi pri osnovnem odborništvu pisмено ali osebno v Materiji hišna št. 1 vsaj do 13. septembra t. l.

Vsi gospodarji, kateri so svoj pristop uže zagotovili s podpisom, kakor tudi oni, kateri se mislijo še oglašiti za pristop, povabljeni so k prvemu običnemu zboru zadruge za konstituiranje, to je za volitev odbornikov, predsednika in njegovega namestnika vsled potrjenih pravil zadruge. Ta občni zbor bude v Materiji v nedeljo dne 13. septembra t. l. po poldne po končani službi božji.

K obilnej udeležbi kakor tudi k mnogobrojnemu pristopu vabi osnovni odbor.

Poslano. *)

Slavno uredništvo!

Ozirom na članek, kateri ste priobčili v 67. letošnjem številki cenjenega svojega lista meo gospodarstvi in trgovinskimi stvarmi pod naslovom »zavarovanje na življenje«, prosimo Vas uljudno, da blagovoltite sprejeti v jedno prihodnjih številka ta le popravek in pojasnilo:

1. Hranilnice, katere bi dandanes obrestovale vloge po 5 po sto, so velika redkost. Vsaj v naši polovici države ni nobene. Skoro izključno vse dajo svojim uložnikom le po 4 po sto obresti. Ko bi kedaj kedo petnajst let na začetku vsakega leta vlagal v to ali ono hranilnico po 20 gld., prejel bi v šestnajstem letu z obrestmi in obrestnimi obrestmi pomnoženega kapitala 416 gld. 41 kr. Pa tudi, ko bi se mu posrečilo doseči na ta ali oni način za jednake vloge po 5 po sto obresti, ne pomnožil bi se mu do 16. leta kapital — kakor trdi pisatelj — na 520 gld., ampak le na 453 gld. 8 kr. V slučaju, kateri navaja gospod pisatelj, pa se niso vloge plačevale po 20 gld. na začetku vsakega leta, ampak po 5 gld. vselej dne 25. februarja, maja, avgusta in novembra in se je prva vloga plačala dne 25. novembra 1870. (tedaj ne na začetku, ampak proti koncu prvega leta); zadnja vloga v znesku 20 gld. (ker se je prvo leto plačalo 15 gld. premalo) pa dne 25. novembra 1886. Da je o takih okoliščinah razložek pri obrestovanju jako izdaten, mogoče bude izračunati vsakemu.

2. Banka »Slavija« garantuje svojim članom vzajemno podedovanjskega društva — kakor to izrečno navaja v zavarovalnih policah — od vlog le po 4 po sto obresti. Poleg tega pa jim pripada še delež čistega dobička, ki ga napravi banka z upravo izročenege jej denarja in pa vloge onih članov, ki so umrli pred konečno zavarovalno dobo. Za one člene, katerih konečna doba je iztekla dne 31. decembra 1884, iznašale so štiriprocenčne obresti 135.146 gld. 37 kr., delež čistega dobička od bankine uprave 72.798 gld. 56 kr. in delež vlog po umrlih članih 35.755 gld. 80 kr.

3. Štiriprocenčne obresti razdelile so se enakomerno med vse člene vzajemnega podedovanjskega društva. Isto tako je ameravala banka razdeliti enakomerno — se ve da v razmerju k vlogam posamičnikov — tudi dobiček in dedščino po umrlih članih. Toda c. k. zavarovalna pisarna na Dunaji, katerej so se predložili konečni računi v pregled, zaukazala je, da se imajo onim članom, ki so bili o pristopu starejš., izplačati višji deleži, ko

njihovim mlajšim sočlanom, ter je utemeljila ta svoj ukaz s tem, da je bila pri starejših večja verjetnost, da konečne pogojene dobe ne uđakijo in vsled tega izgube uplađane vloge. Z upravnim dobičkom in dedščino po umrlih članih obrestovala so se vse vloge tako, da so nesle 7,3131 po sto, a vsled te naredbe državne zavarovalne pisarne prešli so starejši člani izplačila z višjim, mlajši pa sem ter tja celo z nižjim obrestovanjem.

4. Gospod pisatelj članka prištevava svojim vlogam tu ti protizavarovalno premijo. To pa je čisto napačno, kajti ta premija plačala se je banki za to, da bi bila ista v slučaju vpisčave smrti pred iztekom pogojene dobe plačala iz svojih lastnih fondov vpisčevim dedičem vse do njegove smrti plađane vloge s 4 po sto obrestmi in obrestnimi obrestmi. Ta znesek tedaj tu ne more nikakor priti v poštev. Dotični vpisec je tedaj vplačal vsega skup v četrtletnih obrokih v dobi petnajstih let le 300 gld. vzajemno pođe lovanjskim društvom.

5. Glede upravnih stroškov urinila se je v slovenske okrožnice za člane tiskarska pomota s tem, da je tiskarna, v kateri so se letošnje okrožnice stavile, po vlaških mesto napisane letošnje številke kapitala (namreč 555.157 gld.) stavila tiskano vlaško številko 493.346 gld. Da se o resnici tega blagovoli slavno uredništvo prepričati, pošiljamu mu v prigibu po jedno česko, nemško in slovensko okrožnico na pogled 1.5 po sto ni upravni trošek od zneska 655.157 gld. pa iznaša pravilno 27.757 gld. 85 kr.

V Ljubljani, 6. septembra 1888.

Z odličnim spoštovanjem: Glavni zastop vzajemno zavarovalne banke »Slavija« v Pragi.

Dunajska Borsna
dne 7. septembra

Enotni drž. dolg v bankovcih	82 gld 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	83 • 35 •
Zlata renta	109 • 05 •
5% avst. renta	99 • 50 •
Delnice narodne banke	868 • — •
Kreditne delnice	282 • — •
London 10 lir sterlin	125 • 40 •
Napoleon	— • — •
C. kr. cekini	9 • 94 •
100 državnih mark	5 • 91 •

Za dijake. Gospa, katera stanuje blizu nemških gimnazij bi rada dala hrano in stanovanje enemu ali dvema dijakoma. Naslov se zve pri redakciji.

Za peke.

Iščeta se dva pekovska delalca, ki ne pijeta žganja. — Odda se pekarna v jako dobrem kraju mesta, po ugodnih pogojih. — Več pri našem uredniku.

V soboto 12. t. m. se odpre gostilna
K SOKOLU
(Al Faço)
Via saponi: poleg stare mitnice.

Naznanilo. V nekei trgovskeji hiši na Dolenc-kem potrebujeje učenca, do 15 let starega. — Kedor želi več o tem zvedeti, naj se pri našem opravištvu oglasi. 2-3

ROOB COCCOLA

posebnost
c. k. priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstru: Via S. Lazzaro 1-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnam in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd. Ta iz jagod Juniperus communis in diščih želišč napravljiven liker je prijatnega okusa. Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni pliv na živce, možgane in na hrbtnice. Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibenuku in v Trstru. Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčarijah. Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 48-4

J. C. Juvančič, posestnik vinogradev na Bizzijskim, zaloga in domicil Ljubljana priporoči bela Bizzijska vina od 14 do 20 for. 1884 l-ta. 1883 po 20-24. Dolenca ručekastega od 14 do 20 for. Uzori samo od 56 litrov naprj. 10 8

Marijacejske želodečne kapljice,
izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodcu. Neprecenljive dobrote je posebno voliv njihov pri netočnosti, slabosti želodeca, ako z gripa, smrdi, napenjanju, kislem pehanju, koliki, želodečnem kataru, gorečice (rzavei) pri preobilnej produkciji sline, rumenici bluvanji in gnjusu, glavobolu, (ako boli iz želodeca) krč v želodcu, zabasanju, preobilnosti jedi in pijac v želodcu, proti glistam, boleznim na vrancih in jetrih in tudi roči zlati žili ali ha morojdam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarničar »k angelju varhu«

D. Brady Kremser, Morava.
V Trstu jih pa dobito pri lekarničarju J. Seravaltu blizo starega sv. Antona.

Svicarska ČOKOLADA in CACAO
AMÉD. KOHLER & FILS v LAUSANNE (Švica)
ustanovljene 1830 leta.
Odlikovano z medaljami prvega reda. Generalni posestnik v Trstru za Avstro-Ogrsko L. H. BERNSTEIN na DUNAJI
Svicarska Čokolada in CACAO.

Sejm v Tominu
za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunarsko blago itd. bude na sv. Matevža dan 21. septembra in na sv. Jurja dan 23. aprila vsako leto. 3-1
Županstvo v Tominu. 2. sep. 1885.

Bez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.
(Varst. znamka)
Cvet zoper trganje
po dr. Maliču.
te odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, teklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »cvetu zoper trganje po dr. Maliču« s svaten stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.
Planinski želiščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi. 20-10
Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljšo vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklina 1 stekl. 60 kr.
Anaterinska ustna voda, najboljša za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.
Kričistilne kroglice, c. kr. priv., ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Manjš, kakor on zavoj se s poštom ne razpošilja.
Naročila iz dežele izvrše se takoj
Lekarna Trnkózy-ja
na mestnem trgu v Ljubljani.

Visoko častiti gospod!
Zapustiti sem moral mojo družino za 8 dnij. Pri odhodu pustil sem svojo rodovino popolnoma zdravo. Čez osem dnij sem se vrnil in glej žena in otroci so bili bolni. Najbolj nevarno bolna je bila pa najmlajša hčerka, katera kar je zavžila je zopet izbljuvala, vrhu tega pa imela še veliko drisko. Dva zdravnika sta jo zdravila, ali vse zastoj. Oba sta obupala, da otrok kdaj še ozdravi. Jaz sem jej hitro dal eno žlico dr. Rosa življenskega balzama, in sem jej vsaki dan še tri žlice dal. Čudo Božje! Otrok mi je v treh dneh popolnoma ozdravil. Kar dva zdravnika nista mogla storiti, dosegel je Vaš dr. Rosa življenski balzam in rešil sem svojega otroka gotove smrti. Vašemu blagorodju se jaz ne morem dovolj zahvaliti. Mojo zahvalo do vas pa spremlja še zahvala do Boga. V korist družih ljudi Vas prosim, da priobčite to mojo pričevalo. Z odličnim spoštovanjem
Budapešta v mesecu avgustu 1884. leta.
Visoko spoštovani gospod!
Iz srca Vam izrekam svojo najsrčnejo zahvalo za dr. Rosa življenski balzam, s kojega pomočjo sem rešen dolgo trajajoče bolezni v želodcu. Uže sem obupal, da kedaj še ozdravim. Se enkrat mojo najsrčnejo zahvalo. Z spoštovanjem
Maribor na Spodnjem Štajerskem. Ferdinand Leitner, dimnikar.

Nagla in gotova pomoč za želodečne bolezni i njih nastopke.
Ohranitev zdravja
je odvisna zgoli od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker tu je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni
dr. ROSA življenski balzam.
Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih želišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri presedanju, po kislem diščim riganju, napenjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču, prenasasanju želodeca z jedmi, zažiljenju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delalnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.
1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.
Na tisoče pohvalnih pism lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.
Svarjenje!
Da se izogne najubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povedo izrečno dr. Rosov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.
Pravi dr. Rosov življenski balzam
dobi se samo v glavnej zalogi izdelalca B. Fragner-ja lekarna »k črnomu orlu« v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.
V TRSTU: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Seravalt, Ed. von Leitenburg, Ant. Suttina in K. Zanetti, lekarničarji.
V GORICI: G. Oristofotelli, A. pl. Groncoli, G. R. Pantoni, R. Kürner, lekarničarji. V OGELJI: Damaso d'Elia.
V LJUBLJANI: G. Piccoli in J. Svoboda, lekarničarja.
V ZAGREBU: G. Arasin, lekarničar.
Vse lekarnice in večje trgovine z materijalnimi blagom v Avstro-Ogrski imajo zalogo tega življenskega balzama.
Tam se tudi dobi:
Pražko domače mazilo
zoper bule, ráne in vnetje vsake vrste.
Ako se ženam prva vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenju, pri moraki (mrvi) kosti zoper revmatične oteklina in putiko, zoper kronično vnetje v kolennih, rokah, v ledji, če si kdo nogo spalne, zoper kurja ocesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kolo in boljše zdravila, ko to mazilo.
Zaprte bule in oteklina se hitro ozdravijo; ker pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vsjo gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej se zaceli doktor ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani ras: divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prasadom); tudi bolečine to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem še le se mazilo na nje prilepiti. 5-20
Škatljica se dobode po 25 in 35 k.
Balzam za uho.
Skufeno in po mnozih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljeni sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v.

*) Za takove članke je uredništvo, toliko odgovorno kolikor mu dotični zakon veleva. Uredn.